

PODWIEŚĆ (42) *vb pf*

o jasne; e prawdopodobnie jasne (tak w wieść); w sg *praet*, *plusq* i *con* o *pochylone*, w pozostałych formach e oraz o jasne.

inf podwieść (2). ◇ *fut* 3 sg podwiedzie (2). ◇ *praet* 3 sg m podwiódł (22), jest podwiódł (1) *LibMal*. f podwiódła (2). ◇ 3 pl m pers podwiedli (6). ◇ *plusq* 3 sg m był podwiódł (2) [w tym: podwiód (1)]. n b(e)ło podwiódło (1). ◇ *imp* 1 pl podwiedzmy (1). ◇ *con* 3 sg m by podwiódł (3).

Sł stp notuje, Cn brak, Linde XVI – XVIII w.

1. Zachęcić, namówić, skłonić; impellere PolAnt; concitare Vulg [kogo, co (W przeni)] (39) :

podwieść na kogo (4): Sylwefter [...] podwiódł Papieża ná Luterá/ s tey przyczyny pozwał go Papież do Rzymá *BielKron* 193v, 40v, 348v; Thenze Krola podwiódł nafamilia zatzna Zborowfkich rozrodzona/ fktora bel mało niepul Polki wygubić vmislel. *PaprUp* I3.

podwieść na co (1): Wiecie też tho iż gdzie fie kto ma czego wielkiego/ á niebezpiecznego ná woynie poważyc/ sławá fámá [...] muśi go ná tho podwieść *GórnDworz* G4.

Ze zdaniem dopełnieniowym (2): *BielKron* 357v; Táfz [moc] y Niemce podwiódłá/ áby Polkę ktora iuż ginie rátowáli *OrzJan* 107.

W połączeniu szeregowym (1): *GórnDworz* G cf *W przeni*.

W przeni (1) : Tu fie niechay ftára/ áby rzecz iego [dworzanina] káždego ruszyłá/ áby mogł przywieść ku żalu/ [...] y vmiał zápalić/ podwieść/ zmiękczyć/ zwyciężyć/ przełamac/ wedle potrzeby fwey/ fercá ludzkie *GórnDworz* G.

a. Skłonić do wystąpienia zbrojnego (14) : ábowiem podwiedli [*Papieżowie*] Berengáryufá kfiązę Forliwiyfkiego z rodu Longobárdow/ ktory [...] poráził Ludwigá *BielKron* 173.

podwieść przeciw komu (3): Widząc iż źle Hánnibál/ vciekł do Prufá krolá Bityńfkiego/ y tákiez go podwiódł przeciw Rzymiánom. *BielKron* 129, 398v, 416.

podwieść na kogo (7): gdy fie był fprzykrzył Abimelech Sychemitom/ podwiedli nań Gáál fyná Obed. *BielKron* 50v, 110, 199v, 212v; *BielSpr* 39v; *PaprUp* I2v; Bo któz teraz Niemce podwiódł ná Turká? *OrzJan* 106.

podwieść czym (2): EPaminondas [...] áby fwoie Rycyrze podwiódł nie tylko zaplátá álbo obietnicámi/ ale y chuciá álbo áffekty ná nieprzyaciéle. Vczynił kazánie iáwne Rycyrstwu pófpolitemu *BielSpr* 39v; *PaprUp* I2v.

podwieść dokąd, cum inf (1): [*Urban*] Ten był podwiódł wiele ludu Krześciánfkiego do Ieruzálem rátować Krześcián. *BielKron* 182.

Ze zdaniem dopełnieniowym [aby (2), *iż* (1)] (3): rychło Tullia podwiódłá mężá Tárquiniufá pyźnego/ áby czynił o krolestwo s Serwiufem ftárym *BielKron* 103, 129, 416.

b. Namówić, skłonić do złego (17) : [Tedy podwiedli [*summiserunt*] męże ktorzyby powiádáli iż go fłyfeli á on mowi flowá bluźnierfkie/ przeciwko Moizełzowi y Bogu. *Leop Act* 6/11 (*Linde*) [*idem*] *BialPos* 105 (*Linde*).]

[*podwieść do czego*: A fkdźe [*diabel*] wziął okázyá áby Iewę podwiódł do iedzenia? *BialPos* 252 (*Linde*).]

podwieść ku czemu (1): Iż niektórzy mężowie przewrotni wyźli z poŕzrod ćiebie/ á podwiedli miełczány w miełćie fwoim ku chwaleniu Bogow cudzych *BibRadz Deut 13/13*.

podwieść przeciw komu, przeciwko czemu (2): *Leop Dan 11/2*; Potym Sybá [...] podwiodł lud Izráelfki przeciw Dawidowi mieniąc iż więcey kroi łáfkaw ná narod Iudá niż ná Izráelfki/ przeto niektórzy chćieli wybrać inego krolá. *BielKron 73*.

podwieść na kogo (3): Dla częgo káplani onęgo czártá podwiedli nań brátá Polemonowęgo okrutniká/ iż go dał bić *BielKron 144v, 177v, 181v*.

podwieść na co (5): Item powyada yłch za poradą molewą ftoll v Andriřcha [...] bill poczall vilupowacz łzwyderkyem, kthori mv thenze moll kupili za schelyag y na vczinek thakowy yeřth gi podwyodł *LibMal 1547/125v*; *GórnDworz Mm4*; Tenże menice zła bic [*lege*: złá bić] kazał/ ku łzkodzie/ R:P: ion Krola nato podwiodł. *PaprUp I3v, D3v, F4v, I3v*; [*BielKron 1597 722*].

podwieść czym (1): *PaprUp I2v cf podwieść dokąd*.

podwieść dokąd (1): Podwiodł Krola rada fwa do Tikocina *PaprUp I2v*.

Ze zdaniem dopełnieniowym [aby (4), że, iż (4)] (8): podwiodł [*Tarquinius*] łługi niewolne y ludzi vbogie/ [...] áby fie fprzyięgli przeciw Senatowi *BielKron 106v, 144v, 177v, 180, 181v*; Włzákoż zły duch [...] podwiodł Ewę, áby wzięłá ze drzewá onęgo/ z ktorego było zákazano nie rufzáć niczego. *ArtKanc N11*; *PaprUp D3v, I2v*.

2. *Przyprowadzić, podprowadzić [kogo]* (2) : Tedy ludzie złościwi [...] mowili/ Oto Ionátas y z fwemi miełzkáią w pokoiu/ á przethoż podwiedźmy Báchidá [*ducamus Bacchidem*]/ áby ie wřzytki poimał *BibRadz 1Mach 9/58*.

Przen (1) : oto leżę nád oná fadzawká Siloe/ niemam ktoby mię podwiodł/ vprzędzáią mię infzy do ćiebie *SiebRozmyśl F*.

3. [*Podnieść, postawić na nogi [kogo]*]: Lepiey dwiemá niż iednemu/ ktorzy máią zapłátę dobrá wpracy fwey. Bo iefli pádná/ tedy ieden podwiedzie [*stare faciet*] towarzyszá fwego *BudBib Eccle 4/10 (Linde)*.]

4. *Zawładnąć, podporządkować* (1) :

Zwrot: »[co] sobie pod moc podwieść« (1): á tak fie wneth [*Aleksander*] przeciw wřzitkim kroleřtwam na zachod fłonca podnioł á ie fobie pod moc podwiodł. *BielŻyw 149*.

Synonimy: 1. *nakłonić, namowić, pobudzić, zapalić*.

Formacje współrdzenne cf 2.WIEŚĆ.

Cf **PODWIEDZENIE, PODWIEDZIONY**

KW, AL